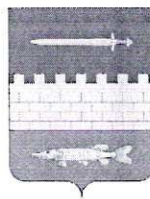

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

ул. Советская, д.80,
с. Новошешминск, 423190

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

Совет урамы, 80,
Яңа Чишмә авылы, 423190

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2015 елның «05» октябренән

№ 273

«2016 елда Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә юл хәрәкәте иминлеген арттыру» муниципаль максатчан программасын раслау турында»

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» республика максатчан программасын раслау турында» 2012 елның 29 октябрәндәге 911 номерлы карары нигезендә карар бирәм:

1. «2016 елда Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә юл хәрәкәте иминлеген арттыру» муниципаль максатчан программасын расларга (1 нче кушымта).

2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң инфраструктур үсеш буенча урынбасарына йөкләргә.

**Яңа Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитеты
житәкчесе**

Р.Р. Фасахов

РАСЛАНГАН

Яңа Чишмә муниципаль районы

Башкарма комитетының

2015 елның «05» октябрендәге

273 номерлы карары белән

**«2016-2018 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ЮЛ
ХӘРӘКӘТЕ ИМИНЛЕГЕН ҮСТЕРҮ»
МУНИЦИПАЛЬ
МАКСАТЧАН
ПРОГРАММАСЫ**

Эчтәлек

1. ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ
2. Проблеманың характеристикасы һәм аны хәл итү кирәклеге нигезләү
3. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.
4. Программа чаралары исемлеге
5. Программаны ресурслар белән тәмин итү
6. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
7. Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең оештыру-хокукий аспекты
8. Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең финанс аспекты
9. Программаның социаль-иқтисади нәтижәләгән бәяләү
10. Кушымталар.
  - Кушымта №1 «Программа методы булмаган шартларда аварияләкнең көтелә торган күрсәткече»
  - Кушымта №2 «Муниципаль максатчан программаның максатчан индикаторына һәм максатчан күрсәткечләренә ирешүнең көтелә торган динамикасы»
  - Кушымта №3 «Юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тотышын кисәтү системасын үстерүгә юнәлдерелгән чаралар»
  - Кушымта № 4 «Балаларның юл хәрәкәтендә иминлеген тәмин итүгә юнәлдерелгән чаралар»
  - Кушымта №5 «Эксплуатацияләнгән торган транспорт чараларының техник торышы дәрәжәсен күтәрүгә, аларның актив һәм пассив куркынычсызлыгын арттыруга юнәлдерелгән чаралар»
  - Кушымта №6 «Транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыру системасын үстерү һәм юл шартларының куркынычсызлыгын арттыру»
  - Кушымта №7 «Юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү системасын үстерүгә юнәлдерелгән гамәлләр»
  - Кушымта №8 «Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә эшчәнлекне норматив-хокукий, оештыру һәм методик тәмин итүне камилләштерү»
  - Кушымта №9 «Максатчан программаны юнәлешләр буенча республика бюджеты, Россия Федерациясе субъектылары бюджетлары һәм башка финанслау чыганақлары хисабына финанслау күләме»
  - Кушымта №10 «ММПны республика бюджеты, муниципаль берәмлек бюджеты һәм башка чыганақлар исәбеннән финанслау күләмнәре»

«2016-2018 елларда Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы
территориясендә юл хәрәкәте иминлеген арттыру»

муниципаль максатчан программасы

ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2016-2018 елларда Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә юл хәрәкәте иминлеген арттыру
Программаны эшләү турында карар кабул итү датасы (аны раслау датасы, тиешле норматив актының исеме һәм номеры)	Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитет житәкчесе карары 2015елның «___» ____ . № ____
Муниципаль заказ бирүче	ТР Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләп чыгаручы	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p><u>1. Программаны гамәлгә ашыруның максатлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар саны кимү; - зыян күрүчеләр булган юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү; <p><u>2. Программаны гамәлгә ашыру бурычлары түбәндәгеләр:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тәртибен кисәтү; - транспорт чараларын йөртүчеләргә эзерләү һәм аларны юл хәрәкәтендә катнашуга кергү системасын үстерү; - балалар арасында юл-транспорт имгәнүләрен киметү; - шәһәрдә транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерү; - юл-транспорт һәлакәте урынына тиешле хезмәтләргә килү вакытын кыскарту, юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күргән затларга ярдәм күрсәтү эшчәнлегенең нәтижәлелеген арттыру; - транспорт чаралары куркынычсызлыгы дәрәжәсен күтәрү; <p>муниципаль дәрәжәдә юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә дәүләт идарәсе системасы эшчәнлегенең нәтижәлелеген арттыру;</p> <p>юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә жирле үзидарә органнары эшчәнлегенең хокукий нигезләрен камилләштерү, әлеге өлкәдә ижтимагый мөнәсәбәтләргә регламентлаштыруда житешсезлекләр һәм каршылыкларны төшереп калдыру</p>
Мөһим максатчан күрсәткечләр һәм	<u>Программаның иң мөһим максатчан күрсәткечләре:</u> юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә һәлак булган затлар санын

индикаторлары	киметү; - зыян күрүчеләр булган юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү;
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2016-2018 еллар
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Программаны финанслауның гомуми күләме 17550,6 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финанслау - 13534,6 мең сум ТР Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына 4016 мең сум Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм бюджет мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә тиеш.
Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре	- 2016 елга юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар саны, 2015 елның шул ук күрсәткече белән чагыштырганда, 1,47% ка кимегән

ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

1. ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ ҺӘМ АНЫ ПРОГРАММА МЕТОДЛАРЫ БЕЛӘН ХӘЛ ИТҮ КИРӘКЛЕГЕН НИГЕЗЛӘУ

Автомобиль транспорты белән бәйле аварияләр проблемасы соңгы унъеллыкта юл - транспорт инфраструктурасының жәмгыять һәм дәүләт ихтыяжларына туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү системасының житәрлек дәрәжәдә эшләнмәве һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның бик түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискенләшә бара.

Юл хәрәкәте иминлеге – Россия Федерациясенең мөһим социаль-икътисади һәм демографик бурычларының берсе. Автомобиль транспортында авариялелек тулаем жәмгыятькә дә, аерым гражданның да зур матди һәм мораль зыян китерә. Юл-транспорт травматизмы эшкә яраклы кешеләрне житештерү өлкәсеннән төшереп калдыруга китерә. Балалар һәлак була яки инвалид булып калалар.

Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү шәхси куркынычсызлыкны тәмин итү, демографик, социаль һәм икътисади проблемаларны хәл итү, тормыш сыйфатын яхшырту, региональ үсешкә ярдәм итү кебек милли бурычларның состав өлеше булып тора.

2014 елның 12 ае эчендә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы юлларында 19 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, аларда 3 кеше һәлак булган, 25 юл-транспорт һәлакәтендә катнашучы жәрәхәтләр алган, шул исәптән 16 яшькә кадәрге балалар катнашында 2 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, анда 2 бала яраланган, һәлак булган балалар юк.

2015 елның 9 ае нәтижеләре буенча зыян күрүчеләр белән 16 юл-транспорт һәлакәте булган, 7 кеше һәлак булган, 19 жәрәхәтләнгән.

Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты-2020 елга юл-транспорт һәлакәтләреннән үлүчеләр санын 2012 ел белән чагыштырганда 1,4 тапкыр киметү, 7 кеше һәлак булган очракта, 2020 елга без юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучылар санын 4 кешегә кадәр киметергә тиеш.

Хәбәр ителгән максатка ирешү юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча бер-берсен тулыландыра торган түбәндәге өстенлекле бурычларны билгеләүгә системалы якин килүне күздә тотта:

Һәлак булу ихтималы аеруча югары булган юл-транспорт һәлакәтләренә юл куймау;

юл-транспорт һәлакәтләрендә жәрәхәтләрнең авырлыгын киметү;

юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә заманча ярдәм күрсәтү системасын үстерү - тормышны коткару;

юл хәрәкәте иминлеген арттыру эшчәнлегә белән идарә итү системасын камилләштерү;

Хокук белемен һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның жаваплылыгын күтәрү.

Бу муниципаль район территориясендә авариялелек күрсәткечләрен киметергә һәм, димәк, проблеманың социаль кискенлеген киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Программа чаралары исемлеге

Программаның чаралар комплексы 2004-2010 елларда юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар санының күрсәткече, юл-транспорт һәлакәтләренә китерә торган факторлар буенча әлеге күрсәткечне структур анализлау һәм 2020 елга кадәр авариялелек динамикасын фаразлау күрсәткеченең эһәмиятен ретроспектив анализ нигезендә капиталы кертемнәргә һәм башка ихтыяжларга чыгымнар статьялары буенча формалаштырыла һәм финанслана:

1) юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тәртибен кискәтү системасын үстерү.

Әлеге юнәлеш буенча төп чаралар булып тора:

юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыру, юл хәрәкәтенә контрольне көчәйтү максатларында халыкка мәгълүмати йогынты ясау системасын үстерү;

юл хәрәкәтендә катнашучыларның закон буйсынуындагы тәртип стереотипларын формалаштыруга юнәлдерелгән пропаганда кампанияләрен үткәрү;

төрле яшь категорияләре юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышын пропагандалау буенча тематик телетапшырулар булдыру;

автотранспорт предприятиеләрен, иминият оешмаларын, автомәктәпләрне, ижтимагый һәм һөнәри берләшмәләрне мәгълүмати һәм профилактик эшчәнлеккә тарту;

норматив, оештыру һәм методологик нигезләрне эшләү һәм транспорт чараларын йөртүчеләрне эзерләү буенча үзәкләр булдыру;

машина йөртүчеләрнең һәм жәяүлеләрнең юл хәрәкәте куркынычсызлыгы таләпләрен үтәвен контрольдә тоту сыйфатын яхшырту, машина йөртүчеләрнең һәм жәяүлеләрнең юл хәрәкәте куркынычсызлыгы таләпләрен бозган өчен җаваплылыгын арттыру;

2) Балаларның юл хәрәкәтендә куркынычсыз катнашуларын тәмин итү.

Әлеге юнәлеш буенча эшчәнлек балаларны уку туны күздә тоту

Әлеге юнәлеш буенча төп чаралар булып тора:

«балалар Автошәһәре» эксперименталь үзәкләр (полигоннар) булдыру;

балалар өчен юл-транспорт имгәнүләрен профилактикалау буенча эшчәнлекне алып баруның база, муниципаль һәм мобиль балалар автошәһәрчәкләрен, уку майданчыкларын һәм уку ту-методик үзәкләрен үстерү, аларны техник чаралар һәм фәнни-методик материаллар белән тәмин итү;

Киң масштаблы "Игътибар-балалар!", "Игътибар-жәяүле!", "Әдәпле шофер", "Зебра" һ. б.

мәктәпкәчә балалар учреждениеләрендә һәм мәктәпләрдә балалар юл-транспорт имгәнүләрен профилактикалау эшен оештыруны дәвам итү: конкурслар һәм акцияләр; карт-клублар; автомәктәпләр; юл хәрәкәте иминлеге буенча жәмәгатьчелек фикерен мониторинглау; дидактик уеннар; вариатив тест-драйвлар; предмет олимпиадалары; тренажерларда дәресләр-практикумнар; юл хәрәкәте куркынычсызлыгы проблемалары буенча кейслар эзерләү; юл хәрәкәте куркынычсызлыгы буенча фәнни-белем бирү һәм фәнни-житештерү проектларын эшләү һәм тормышка ашыру;; «Юлда һәм жәмәгать транспортында куркынычсызлык» уку курсының модуль-компетентлы төзелеше (юл хәрәкәте куркынычсызлыгы почмакларын һәм кабинетларын булдыру, балалар белән юл хәрәкәтендә куркынычсызлык буенча дәресләр үткәрү өчен уку ту программалары һәм методик материаллар эзерләү, уку тучыларның квалификациясен эзерләү һәм күтәрү, класстан тыш эшне оештыру һ. б.);

балаларны махсус транспорт чаралары белән йөртүне оештыру һәм стандартлаштыру («мәктәп автобусы»);

3) эксплуатацияләнгән торган транспорт чараларының техник торышы, аларның актив һәм пассив куркынычсызлыгы дәрәжәсен күтәрү.

Әлеге юнәлеш буенча төп чаралар булып тора:

транспорт чараларының конструктив, актив һәм пассив куркынычсызлыгына таләпләр эшләү;

автомобиль транспортының имин эшләвен тәмин итү өчен җаваплы

белгечләрне эзерләү һәм аларның квалификациясен өзлексез күтәрү системасын камилләштерү;

автомобиль транспортында интеллектуаль транспорт системаларын гамәлгә кертү;

вәкаләтле белгечләрне транспорт чаралары хужаларының санлы тахографлардан файдаланганда пассажирлар ташу параметрлары буенча билгеләнгән таләпләрне үтәвен контрольдә тоту чаралары белән тәэмин итү;

транспорт чараларын техник яктан төзек хәлдә тоту чараларын гамәлгә ашыру, транспорт чараларының техник торышын һәм аларның куркынычсызлыгын тикшереп торуну катгыйландыру.

4) транспорт чараларының һәм жәяүлеләрнең хәрәкәтен оештыру системасын үстерү һәм юл шартларының куркынычсызлыгын арттыру;

Әлеге юнәлеш буенча төп чаралар булып тора:

Юлларның аеруча куркыныч участокларын билгеләү һәм бетерү методикаларын куллану, аларның куркынычсызлыгы таләпләрен исәпкә алып, юл челтәрләрен планлаштыру;

юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәле схемаларын, методларын һәм чараларын һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларына таләпләрне гамәлгә кертү;

шәһәрләрне транспорт белән планлаштыруга карата таләпләрне исәпкә алу (шул исәптән машина кую урыннары һәм машина кую урыннары билгеләү өлешендә), ул транспорт чаралары һәм жәяүлеләрнең юл хәрәкәтендә имин катнашуын тәэмин итә;

юл-транспорт һәлакәте урынына хезмәтләрнең үз вакытында килүен тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

транспорт инфраструктурасының юл хәрәкәтендә катнашучыларның сыйфаты һәм куркынычсызлыгы таләпләренә, шулай ук аңа хезмәт күрсәтү стандартларына туры килү стандартларын гамәлгә кертү;

юл хәрәкәте белән идарә итүнең бердәм үзәкләрен булдыру.

5) юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын үстерү.

Әлеге юнәлеш буенча төп чаралар булып тора:

юл-транспорт һәлакәтләре урынына килү вакытын кыскарту, коткару эшләрен үткәрү технологияләрен камилләштерү;

юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән затларга беренче һәм ашыгыч медицина ярдәме күрсәтүнең яңа технологияләрен һәм методларын гамәлгә кертү һәм куллану;

ашыгыч хезмәтләрнең матди-техник жиһазланышын камилләштерү;

ашыгыч хезмәтләр хезмәткәрләрен эзерләү системасын камилләштерү;

юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә (шулай ук халык арасында да) ярдәм күрсәтү курсларын оештыру һәм үткәрү;

юл хәрәкәтендә катнашучыларны һәм ашыгыч хезмәт белгечләрен юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү һәм аларның нәтижәләрен бетерү буенча гамәли күнекмәләргә өйрәтү өчен компьютер тренажерларының, мультимедиа чараларының заманча үрнәкләрен һәм

анимацион фильмнарны куллану;

юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүгә жәлеп ителә торган хезмәтләренң үзара хезмәттәшлеге мәсьәләләре буенча тактик-махсус өйрәнүләр үткәру;

урам-юл челтәрен авария-чакырту элемтәсе жайланмалары белән жиһазландыру;

юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү инфраструктурасын үстерү;

юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү буенча укыту-методик кулланмалар һәм плакатлар комплектларын эшләү һәм бастыру;

б) юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә эшчәнлекне норматив-хокукый, оештыру һәм методик тәэмин итүне камилләштерү

Әлеге юнәлеш буенча төп чаралар булып тора:

юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә хакимият органнарының һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген координацияләү, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү эшчәнлегенң нәтижәләгә өчен хакимиятнең барлык дәрәжәләрендәге жаваплылыкның нәтижәле механизмнарын гамәлгә кертү;

юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча программа эшчәнлеген координацияләү һәм тикшереп торунң нәтижәле механизмнарын гамәлгә кертү;

үзкөйләнешле оешмалар институтларын үстерү;

юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү эшчәнлегенә мәгълүмати-коммуникацион технологияләр кертү; юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә вәзгыятьне фаразлау һәм модельләштерү буенча күппараметрик мәгълүмати-аналитик системасын үстерү;

юридик затларның юл хәрәкәте өлкәсендә административ хокук бозуларны фотовидеофиксацияләү үзәкләре мәгълүматларыннан файдалану.

Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне планлаштырганда финанс-бюджет өлкәсендә төрле дәрәжәләрдәге реаль хәл, аварияләренң торышы, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасының югары икътисадый һәм социаль-демографик әһәмияте, шулай ук федераль ярдәм булганда аны хәл итү мөмкинлегә исәпкә алынды.

Программа чараларын финанслау Татарстан Республикасы бюджеты, жирле бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclar исәбеннән гамәлгә ашырылачак.

2016-2018 елларга программа буенча финанслаунң гомуми күләме 17550,6 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

республика бюджетыннан - 13534,6 мең сум.;

муниципаль бюджеттан - 4016 мең сум.;

башка чыганаclar - 0 млн. сум

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

«2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасындагы кебек үк, программаны гамәлгә ашыру механизмы федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, ижтимагый оешмалар һәм бизнес жәмәгәтчелеге партнерлыгы принципларына нигезләнә.

Программаны тормышка ашыру механизмы шулай ук принципларга нигезләнә:

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның гомерен һәм сәламәтлеген саклауга юнәлдерелгән;
- төп стратегик һәм программалы документлар белән элементә һәм корреляция;
- юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча программа эшчәнлегендә максатчан ориентирларның дәвамчанлыгын тәмин итү;
- чараларны гамәлгә ашыруга дифференциацияләнгән һәм адреслы якин килү;
- халыкара тәҗрибәне киң куллану һәм юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә уртак интеграция проектларын гамәлгә ашыру;
- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә эшчәнлекне һәм ведомствоара бәйләнешне системалы регламентлау;
- идарә системасын алга таба камилләштерү һәм муниципаль дәрәжәдә юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә агымдагы һәм программалы эшчәнлекне ведомствоара һәм дәрәжәара синхронизацияләүне тәмин итү.

Программаны тормышка ашыру белән нәтиҗәле идарә итү буенча бурычларны хәл итү идарә итү рәвешләрен һәм методларын нигезле сайлап алу юлы белән башкарылачак.

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең оештыру-хокукый аспектлары

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүне ТР Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты башкара.

Программаның житәкчесе - Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе.

Программаны гамәлгә ашыруда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары катнаша.

Яңа Чишмә муниципаль районы буенча юл хәрәкәте куркынычсызлыгы комиссиясе программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең коллегияль киңәшмә органы булып тора.

Яңа Чишмә муниципаль районының юл хәрәкәте куркынычсызлыгы комиссиясе житәкчесе программаны тормышка ашыру белән идарә итә.

«2006-2012 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасындагы кебек үк, программаны гамәлгә ашыру механизмы федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, ижтимагый оешмалар һәм бизнес жәмәгәтчелеге партнерлыгы принципларына нигезләнә.

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү өч дәрәжәдә: стратегик, тактик һәм оператив.

Программа белән идарә итүнең иң өстенлекле методы булып житешсезлекләрне булдырмакка мөмкинлек тудыручы катнаш метод тора, аларның өстенлекләре:

артык бюрократизациясез программаны тормышка ашыру белән идарә итүне тәмин итү;

дәүләт заказчыларының мөһим карарларны тактик дәрәжәдә кабул иткәндә, аларның эшчәнлегенң югары нәтижәлелеген һәм үзара бәйләнешләрненң югары нәтижәлелеген бер үк вакытта тәмин иткәндә мәнфәгатьләрен исәпкә алу;

дәүләт заказчыларына ағымдагы идарә итү процессында дәүләт заказчысы-комплекслы чаралар үтәлешен оператив тикшереп тору координаторы тарафыннан бер үк вакытта гамәлгә ашырганда кирәкле һәм житәрлек мөстәкыйльлек бирү.

Әлеге методны куллану юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү эшчәнлеген координацияләү һәм Программаны тормышка ашыру белән идарә итү органнары эшчәнлеген координацияләү функцияләрен бүлүне күздә тотта.

Стратегик дәрәжәдә юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнары эшчәнлеген координацияләү функциясен, шулай ук аларның эшчәнлеген координацияләү механизмнарын камилләштерү юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча дәүләт заказчысы-координаторы белән Хөкүмәт комиссиясе арасында бүлүгә кирәк.

Тактик дәрәжәдә дәүләт заказчылары белән хезмәттәшлекне оештыру функцияләре дәүләт заказчысы-координаторы һәм Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү буенча ағымдагы эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан төзелә торган программа дирекциясе арасында бүленә.

Идарәненң оператив дәрәжәсендә дәүләт заказчылары программаны гамәлгә ашыру белән мөстәкыйль идарә итәләр.

Программаның нәтижәлелеген бәяләү өчен максатчан индикаторлар һәм программа чараларын гамәлгә ашыруның соңгы (макроикътисади) һәм турыдан-туры нәтижәсен чагылдыра торган күрсәткечләр системасы кулланылачак.

Программа чараларын үтәү барышында ирешелгән нәтижәләр массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыгачак.

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең финанс аспектылары

Программа чаралары Татарстан Республикасы һәм Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты хисабына тормышка ашырыла.

Муниципаль район Башкарма комитеты ел саен финанслау объектларының адреслы исемлеген билгели.

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты, эшләрнең гомуми бәясен исәпкә алып, Программа чараларын Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән һәм бюджеттан тыш чыганақлардан финанслау турында Программаны гамәлгә ашыруның бөтен срогына Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән килешү (шартнамә) тәзи.

Ярдәмче программаның гамәлдә булуын туктату аны гамәлгә ашыру тәмамланган очракта, ә муниципаль район Башкарма комитеты карары нигезендә аны гамәлгә ашыруның нәтижәсезлеге дип танылган очракта, вакытыннан алда туктатыла.

программаның нәтижәлелеге социаль-икътисади бәяләү

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеге программа күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсе белән билгеләнә, алар сыйфатында юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәләк булган затлар санын һәм зыян күргән кешеләр белән юл-транспорт һәләкәтләре санын киметү сайлап алынган.

Программаны тормышка ашыру барышында программа-максатчан метод булмаган шартларда вәзгыятьне үстерү варианты белән чагыштырганда 17 кешенең (80-63 кешенең) тормышы сакланачак.

Юл-транспорт һәләкәтләрен кискәтү буенча программа чараларының нәтижәлелеген бәяләү өчен юл-транспорт һәләкәтләреннән социаль-икътисади зыян нормативларын бәяләү һәм исәпләү методикасы файдаланылды, ул 2001 елда автомобиль транспорты дәүләт фәнни-тикшеренү институты (НИИАТ) хезмәткәрләре тарафыннан эшләнгән. Методика кешенең үлеменнән яки яралануыннан, транспорт чаралары зарарлануыннан, ташый торган йөкләр һәм юл корылмалары бозылудан зыян күләмен исәпкә ала. Зыянны исәпләү чараны гамәлгә кертү вакытыннан алып, әлеге программаның гамәлдә булу срогына кадәр һәр ел саен башкарыла.

НИИАТ методикасы буенча (2001 ел) бер өлкән кешенең үлеменнән зыян 1 516,03 мең сум тәшкил итә. Жңиңел яраланудан зыян - 8,5 мең сум, бер бала үлеменнән - 1 746,7 мең сум, бер юл-транспорт һәләкәтеннән матди зыян - 15,6 мең сум.

МЦП анализы

2015 елның 12 аенда «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә юл хәрәкәте иминлеген арттыру»

ТР Министрлар Кабинетының «ТР Дәүләт программаларын эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләгән бәяләү тәртибен һәм ТР Дәүләт программалары исемлеген раслау турында» 2012 ел, 31 декабрь, 1199 нчы карарын үтәү йөзеннән, ТР Министрлар Кабинеты «2014-2020 елларга Татарстан Республикасында жәмәгәт тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш «Дәүләт программасын раслау турында» 16.10.2013 ел, № 764 карарын чыгарды.

«Юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәләк булган затларның санын 2012 елда шундый ук күрсәткеч белән чагыштырганда киметү» мөһим максатчан индикаторы.

Программаның максатчан күрсәткечләре 2012 елның шул ук күрсәткече белән чагыштырганда:

- юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган балалар саны кимү;
- транспорт куркынычын киметү
- социаль куркынычны киметү
- юл-транспорт һәләкәте нәтижәләре авырлыгын киметү

ММШның иң мөһим максатчан индикаторы - «Юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булучылар санын киметү».

2015 елга фаразларны һәм фактта һәләк булучылар санын чагыштыру таблицасы

Ел	Фаразлар			Фактта		
	Юл-транспорт һәләкәте	Һәләк булучылар	Тән жәрәһәте алган	Юл-транспорт һәләкәте	Һәләк булучылар	Тән жәрәһәте алган
База елы 2012 ел	32	7	118	32	7	43
2013		6,83		24	3	36
2014		5,88		19	3	25
2015		5				
2016		4,87				
2017		4,05				
2018		3,99				
2019		3,39				
2020		2,86				

Нәтижә: индикаторның фаразланган күрсәткеченә ирешелгән. (2015 елда 5,88 кеше урынына 3 кеше һәләк булды)

«Юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булган балалар саны кимү» МПның әһәмиятле күрсәткече

Ел	Фаразлар			Фактта		
	Юл-транспорт һәләкәте	Һәләк булучылар	Тән жәрәһәте алган	Юл-транспорт һәләкәте	Һәләк булучылар	Тән жәрәһәте алган
База елы 2012 ел	3	0	3	3	0	3
2013		0		1	0	5
2014		0		2	0	2
2015		0				
2016		0				
2017		0				
2018		0				

2019		0	
2020		0	

Нәтижә: фаразланган күрсәткечкә ирешелгән.

«Социаль куркынычны киметү» МЦПның иң мөһим күрсәткече түбәндәгечә исәпләнә: 100 000 кешегә 7 һәлак булган хатын-кызлар саны 13961 кешегә бүленә.

Ел	Фаразлар			Фактта		
	Һәлак булучылар саны	Халык саны	Социаль куркыныч	Һәлак булучылар саны	Халык саны	Социаль куркыныч
База елы 2012 ел	7	13961	50,13	7	13961	50,15
2013	6,83		48,92	3	13848	21,66
2014	5,88		42,11	3	13685	21,9
2015	5		35,81			
2016	4,87		34,88			
2017	4,05		29			
2018	3,99		28,57			
2019	3,39		24,29			
2020	2,86		20,48			

Нәтижә: фаразланган күрсәткечкә ирешелгән.

«Юл-транспорт һәлакәтләренең авырлыгы» ММПның мөһим күрсәткече (һәлак булучылар саны һәлак булучылар һәм яраланучылар суммасына бүленә һәм 100гә тапкырлана)

Ел	Фаразлар			Фактта		
	Һәлак булучылар саны	Жәрәхәтлеләр саны	Нәтижәләр авырлыгы	Һәлак булучылар саны	Жәрәхәтлеләр саны	Нәтижәләр авырлыгы

База елы 2012 ел	7	43	16,27
2013	6,83		15,88
2014	5,88		13,67
2015	5		11,62
2016	4,87		11,32
2017	4,05		9,41
2018	3,99		9,27
2019	3,39		7,87
2020	2,86		6,65

7	43	16,27
3	36	8,33
3	25	12

Нәтижә: ЦПның программа күрсәткеченә ирешелмәчәк (фаразланган 13,67 күрсәткеч урынына 12 булды)

«2016-2018 елларга Татарстан Республикасы Яңа
 Чишмә муниципаль районында юл хәрәкәте
 иминлеген арттыру» муниципаль максатчан
 программага
 1 нче кушымта

ПРОГРАММА-МАКСАТЧАН МЕТОД БУЛМАУ ШАРТЛАРЫНДА КӨТЕЛГЭН АВАРИЯ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ

Мөһим максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	2013-2020 еллар- барлыгы	шул исәптән							
			2013 ел	2014 ел	2015 ел	2016 ел	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел
Вакыйгалар үсешенә инерцион сценарие (Программасыз)										
Юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган затлар саны	кешеләр	64	9,39	9,63	9,88	10,12	10,04	10,06	10,08	11,01
Юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган балалар саны	кешеләр	0	3	3	7	10	10	10	10	11
Социаль куркыныч	100 мең кешегә һәлак булуычылар	x	25,86	26,52	27,19	27,59	28,25	28,91	29,44	31,71
Транспорт куркынычы	10 мең транспорт чарасына һәлак булуычылар	x	9,23	9,38	9,38	9,53	9,53	9,53	9,68	9,68

«2016-2018 елларда ТР Яңа Чишмә муниципаль
районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру»
муниципаль максатчан программага
3 нче кушылта

**ЮЛ-ТРАНСПОРТ ҺӘЛӘКӘТЛӘРЕНДӘ ЗЫЯН КҮРҮЧЕЛӘРГӘ ЯРДӘМ КҮРСӘТҮ СИСТЕМАСЫН ҮСТЕРҮГӘ ЮНӨЛДЕРЕЛГән ЧАРАЛАР
КАТНАШУЧЫЛАРНЫҢ КҮРКЫНЫЧ ТӘРТИБЕН КИСӘТҮ СИСТЕМАСЫН ҮСТЕРҮГӘ ЮНӨЛДЕРЕЛГән
ЧАРАЛАР**

(мең сум)

Т/б №	Чараның исеме	Үтәу вакыты	Финансла уның гомуми күләме	Финанслау		Үтәу өчен жаваплылар	Көтелгән нәтижә
				муниципаль бюджет чаралары хисабына	ТР бюджеты акчалары хисабына		
1	2	3	4	5	6	7	8
Капиталь кертемнәр							
1	-	-	-	-	-	-	-
Башка ихтыяждлар							
2	Мәктәпкәчә учреждениеләр арасында «Юл элифбасы» смотр-конкурс	2016-2018	100,0	100,0		«Яңа Чишмә муниципаль районы мегариф бүлгеге» МУ	
3	«Куркынычсыз тәгәрмәч» ярышы	2016-2018	100,0	100,0		«Яңа Чишмә муниципаль районы мегариф бүлгеге» МУ	

«2016-2018 елларда ТР Яңа Чишмә муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» муниципаль максатчан программага 6 нчы кушыымта

ТР ЯҢА ЧИШМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ТРАНСПОРТ ЧАРАЛАРЫ ҺӘМ ЖӘЯУЛЭЛЭР ХӘРӘКӘТЕН ОЕШТЫРУ СИСТЕМАСЫН ҮСТЕРҮГӘ ҺӘМ ЮЛ ШАРТЛАРЫНЫҢ КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫГЫН АРТТЫРУГА ЮНӘЛДЕРЭЛГән ОЕШТЫРУ-ПЛАНЛАШТЫРУ ҺӘМ ИНЖЕНЕРЛЫК ЧАРАЛАРЫ

(млн. сум)

Т / б номер	Чараның исеме	Үтәү вақыты	Гомуми күләме финан-сиро-мегари ф	Финанслау			Үтәү ечен жаваплы	Көтелгән нәтижә
				муниципаль бюджет чаралары хисабына	ТР бюджет акчалары хисабына	бюджеттан тыш акчалар хисабына		
Фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре								
Капиталь кертемнәр								
1	Урам-юл чөлтөрөнең иң куркыныч участокларын, шул исәптән торак пунктларда, тәзекләндерү	2016-2018	3,0	1,5	1,5		Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты	
2	Маршрут юнәлешендәге юл билгеләрен (юнәлеш күрсәткөчләрен), шул исәптән торак пунктларда урнаштыру Юл билгеләрен урнаштыру, шул исәптән торак пунктларда да	2016-2018	0,5	0,25	0,25		Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты	

3	Маршрут юнөлешендөгө юл билгелерен (юнөлөш күрсәткөчлөрөн), шул исәптөн торак пунктларда урнаштыру	2016-2018	0,5	0,25	0,25	Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты	
4	Юл билгеләрен алмаштыру, шул исәптөн торак пунктларда да	2016-2018	1,2	0,6	0,6	Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты	
5	Юл тамгалары төшерү, шул исәптөн торак пунктларда да	2016-2018	0,75	0,375	0,375	Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты	
6	Светофор объектларын тезү, реконструкцияләу һәм техник яктан яңадан жиһазландыру	2016-2018					
Башка ихтыяжлар							

«2016-2018 елларда ТР Яна Чишмә муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» муниципаль максатчан программага 9 нчы кушылта

«2015-2020 елларга Татарстан Республикасы Яна Чишмә муниципаль районы территориясендә юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасын юнәлешләр буенча республика һәм жирле бюджетлар акчалары һәм башка чыганаclar хисабына финанс-слау күләмнәре

Эшчәнлек юнәлеше	2015 ел (программа чаралары) барлыгы	Татарстан Республикасы бюджетты акчалары			Муниципаль бюджет акчалары		
		НИОКР	капиталь кертемнәр	башка ихтыяжл ар	НИОКР	капиталь кертемнәр	башка ихтыяжлар
Юл хәрәкәтендә кагнашучьларның куркыныч тәртибен кисәтү системасын үстерү	0,2	-	0,2	-	-	-	
Балаларның юл хәрәкәтендә куркынычсыз катнашуын тәмин итү	0,2	-	0,2	-	-	-	
Эксплуатацияләнгән торган транспорт чараларының техник торышы, аларның актив һәм пассив куркынычсызлыгы дәрәжәсен күтәрү		-			-		
Транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыру системасын үстерү һәм юл шартларының куркынычсызлыгын арттыру	300	-	300		-	300	
Юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү системасын үстерү	-	-	-		-	-	
Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә эшчәнлекне норматив-хокукий, оештыру һәм методик тәмин итүне камилләштерү		-			-		

(мен сумнарда)

«2016-2018 елларда ТР Яңа Чишмә муниципаль
районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру»
муниципаль максатчан программага
10 нчы кушымта

**«2016-2018 елларга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә юл хәрәкәте
иминлеген арттыру» муниципаль максатчан программасын республика бюджетты, муниципаль берәмлек
бюджетты һәм башка чыганаclar хисабына еллап
финанслау күләмнәре**

(мең сумнарда)

Финанслау чыганагы	2016-2018 еллар барлыгы
Татарстан Республикасы бюджетты акчалары - барлыгы	13534,6
шул исәптән:	13534,4
капиталь кертемнәр	0,2
башка ихтыяжлар	4016
Муниципаль берәмлек чаралары – барлыгы шул исәптән:	4016
капиталь кертемнәр	-
башка ихтыяжлар	-
Бюджеттан тыш чыганаclarдан акчалар - барлыгы	-
шул исәптән:	-
капиталь кертемнәр	-
башка ихтыяжлар	-
Программаны финанслау күләме барлык чыганаclarдан барлыгы	17550,6